

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І ФАНДРАЙЗИНГ
(ТРЕНІНГ-КУРС)

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І ФАНДРАЙЗИНГ (ТРЕНІНГ-КУРС) підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Бортнік С.М., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОПП

Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
протокол №1 від 29.08.2023 р.**

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні 20 год. Лабораторні 20 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 48 год.
ІНДЗ: немає	Консультації 8 год.	
	Форма контролю екзамен	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІБ – Бортнік Світлана Миколаївна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація:

Телефон: 0953267477

Електронна пошта: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Бізнес-планування і фандрайзинг (тренінг-курс)» є складовою частиною нормативно-методичного забезпечення навчального процесу для підготовки бакалаврів спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Зміст освітнього компонента передбачає лекції та практичні заняття, самостійну роботу. Курс розкриває сутність фандрейзингу та бізнес-планування, процеси бізнес-планування підприємницької діяльності, складові бізнес-плану та методику їх розробки, основи аналізу підприємницького середовища та проблеми функціонування суб'єктів підприємницької діяльності в сучасних умовах господарювання, форми взаємодії та співробітництва суб'єктів підприємницької діяльності у фандрайзингу.

Предметом освітнього компонента є механізм створення власної справи, тобто процеси розроблення взаємопов'язаних виробничих, маркетингових організаційних програм, які забезпечують досягнення сформульованих цілей функціонування і розвитку підприємницької структури. Окрім цього предметом освітнього компонента є вивчення фандрайзингу - найбільш простих та зручних способів залучення ресурсів на реалізацію проектів, а також надання практичних рекомендацій щодо їх планування, розробки та реалізації. Змістом «Бізнес-планування та фандрайзингу» як навчального освітнього компонента є принципи і методи організації ділового циклу, процесу професійної діяльності підприємця та його фінансування.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів освіти системи знань з теорії та практики процесу бізнес-планування та залучення грантів.

Завдання освітнього компонента «Бізнес-планування та фандрейзинг» – допомогти опанувати базові навички ведення бізнесу, розібратись в механізмах створення, функціонування і управління підприємницькою діяльністю. Освітній компонент спрямований на оволодіння здобувачами освіти знанням процесів і явищ, притаманних сучасному ринку, ринковим відносинам з тим, щоб навчитись розуміти їх, набуті навичок правильного вирішення ключових проблем започаткування й ведення власного бізнесу. Завдання вивчення освітнього компонента: допомогти здобувачам освіти оволодіти методами стратегічного і оперативного планування діяльності фірми; засвоїти основи бізнес-планування та фандрейзингу; набуті вмінь приймати і оптимізувати управлінські рішення; озброїти здобувачів освіти навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи та пошуку ресурсів для її функціонування й розвитку на засадах фандрейзингу.

3. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач освіти набуде таких компетентностей

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків

Програмні результати навчання

ПРН-2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН-17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН-20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні та практичні аспекти бізнес-планування							
Тема 1. Теоретичні аспекти бізнес-планування	6	1	-	-	4	1	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/З
Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	9,5	2	2	2	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/З

Тема 3. Характеристики продукції фірми та ринків збуту в бізнес-плані	10,5	2	2	2	4	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 4. Аналіз конкурентного середовища	9,5	2	2	2	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 5. Формування плану маркетингу	10,5	2	2	2	4	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 6. Формування плану виробничої діяльності підприємства	7,5	2	1	1	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 7. Формування організаційного плану підприємства	6,5	1	1	1	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/2
Разом за модулем 1	60	12	10	10	24	4	20
Змістовий модуль 2. Фінансові аспекти бізнес-планування та фандрайзинг							
Тема 8. Оцінка та страхування ризиків в бізнес-плануванні підприємницького проекту	10,5	2	2	2	4	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 9. Розроблення фінансового плану підприємницького проекту та його експертиза	9,5	2	2	2	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 10. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу	6	1	-	-	4	1	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 11. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу	9,5	2	2	2	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 12. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки	10,5	2	2	2	4	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 13. Фонди та гранти	7,5	2	1	1	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/3
Тема 14. Планування фандрайзингової діяльності	6,5	1	1	1	3	0,5	ДС, Т, РЗ/К, РМГ, П/2
Разом за модулем 2	60	12	10	10	24	4	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1 (МКР)							30
Модульна контрольна робота 2 (МКР)							30
Всього годин:	120	24	20	20	48	8	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи.

Завдання для самостійного опрацювання

В процесі вивчення освітнього компонента здобувачі освіти самостійно формують, обґрунтовують та презентують власний бізнес-план та знаходять фандрайзингові інструменти для його реалізації.

Тема завдання для самостійного опрацювання – «Розробити бізнес-план новоствореного малого підприємства, функціонуючого в сфері виробництва або надання послуг».

Метою виконання самостійного завдання є отримання навиків вибору, техніко-економічного обґрунтування та практичної реалізації підприємницьких ідей, розробки, оформлення та презентації конкретних бізнес-планів, а також вміння побудови виважених прогнозів діяльності з врахуванням зовнішніх умов функціонування новоствореного підприємства.

У бізнес-проекті здобувачі освіти комплексно планують виробничу, закупівельну, маркетингову, комерційну, фінансову та ін. діяльність новоствореного підприємства, доводячи економічну доцільність реалізації розроблюваної підприємницької ідеї.

Завдання для самостійного опрацювання (бізнес-план) містить наступні розділи:

Резюме

1. Статус, реквізити та загальна характеристика діяльності підприємства;
2. Характеристика продукції (послуг) та ринків збуту;
3. Характеристика конкурентного середовища фірми;
4. План маркетингової діяльності підприємства;
5. План виробничої діяльності підприємства;
6. Організаційний план підприємства;
7. Оцінка ризику та страхування;
8. Фінансовий план та програма інвестицій підприємства.

Висновки

Додатки

Зміст завдань самостійної роботи здобувачів освіти денної форми навчання

№ з/п	Назва теми (розділу бізнес-плану)	Обсяг год.
1.	<i>Статус, реквізити та загальна характеристика діяльності підприємства</i> 1. Інформація про статус і реквізити підприємства. 2. Загальна характеристика діяльності підприємства. 3. Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства. 4. Основні установчі документи державної реєстрації	4
2.	<i>Характеристика продукції (послуг) та ринків збуту</i> 1. Опис основних видів та структури продукції (послуг), що виробляється підприємством 2. Характеристика ринків збуту продукції (послуг)	5
3.	<i>Характеристика конкурентного середовища фірми</i> 1. Аналіз конкурентного середовища. 2. Особливості продукції, що виробляється підприємством та пропозиції щодо підвищення її конкурентоспроможності	5
4.	<i>Формування плану маркетингової діяльності підприємства</i> 1. Загальна характеристика стану маркетингового забезпечення на підприємстві. 2. Аналіз існуючих каналів збуту продукції (послуг) підприємства та пропозиції щодо вдосконалення збуту.	5
5.	<i>Формування плану виробничої діяльності підприємства</i> 1. Опис виробничого процесу та технології. 2. Характеристика обладнання, необхідного для здійснення виробничого процесу. 3. Розрахунок виробничої потужності. 4. Висновки про відповідність обладнання і технології потребам розвитку підприємства та пропозиції щодо вдосконалення виробничого процесу.	5
6.	<i>Формування організаційного плану підприємства</i> 5. Опис існуючої організаційної структури та пропозиції щодо її удосконалення. 6. Характеристика кількісного та якісного складу працюючих на підприємстві. 7. Розподіл заробітної плати і премій та напрямки вдосконалення системи оплати праці.	4
7.	<i>Оцінка ризику та страхування</i> 8. Виявлення і аналіз факторів ризику. 9. Визначення конкретних видів ризику і джерела їх виникнення. 10. Оцінка можливого ризику. 11. Визначення допустимого рівня ризику. 12. Організаційні заходи профілактики ризику. 13. План страхування від ризику	5
8.	<i>Формування фінансового плану та програми інвестицій підприємства</i> 14. Обґрунтування діяльності і розмір інвестиційних вкладень у підприємство. 15. Програма використання інвестицій (заходи, терміни виконання та заплановані кошти на реалізацію). 16. Джерела отримання інвестицій із зазначенням умов їх надання.	5

	17. Баланс підприємства за звітний рік. 18. Звіт (прогноз) про прибутки та збитки. 19. Показники надходжень і витрат. 20. фінансові коефіцієнти та їх аналіз. Графік беззбитковості.	
9.	<i>Написання резюме, висновків, оформлення додатків БП</i> 21. Мета бізнес-плану 22. Основні відомості про підприємство, засновників та керівників 23. Короткий опис бізнесу 24. Основні фінансові пропозиції 25. Порядок оформлення додатків.	4
	<i>Всього</i>	42

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Під час вивчення освітнього компонента передбачена можливість визнання отриманої здобувачем неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus (напр., «Як створити стартап» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+Startup101+2015_T2, «Як діяти далі: бізнесу про сталий розвиток»: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SDB101+2020_T2) або інших ресурсах - 5 балів до оцінки за екзамен.

Політика викладача щодо здобувача освіти Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення курсу. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних

конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Процес вивчення освітнього компонента здійснюється за умов дотримання здобувачами освіти та викладачем Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.10.2020 р. <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамена заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Екзамен відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, виконання тестових завдань.

Під час проведення модульних контрольних робіт передбачене оцінювання результатів навчання, які здобувач набув після опанування навчального матеріалу змістового модуля. Передбачено 2 модульні контрольні роботи. Модульні контрольні роботи можуть бути проведені в синхронному режимі (як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Google). Викладач завчасно інформує здобувачів про терміни проведення, зміст та форму модульних контрольних робіт.

Екзамен відбувається усно у формі відповіді на теоретичні питання та виконання тестових завдань згідно розкладу. Запитання складені відповідно до програми курсу. Необхідно дати відповідь на 2 теоретичних питання, які оцінюються у 20 балів кожне та 10 тестових завдань з однією правильною відповіддю (кожне завдання оцінюється в 2 бали). Максимальна оцінка за екзамен 60 балів.

Екзамен за поточними результатами навчання виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента, та отримав не менше ніж 75 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, виконати розрахункові завдання, підготувати аналітичне есе тощо).

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

При вивченні здобувачами освіти освітнього компонента «Бізнес-планування та фандрейзинг (тренінг-курс)» передбачається два види контролю – поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється окремо для теоретичного курсу і практичних занять.

- контроль теоретичного (лекційного) курсу здійснюється після завершення кожного тематичного розділу у вигляді опитування (тестування);
- контроль практичного курсу проводиться після кожного практичного заняття шляхом перевірки виконання індивідуальних (розв'язання задач) та групових (аналіз ситуацій) завдань, виданих здобувачам освіти на практичних заняттях;

- контроль виконання самостійних завдань проводиться шляхом перевірки та захисту кожного розділу бізнес-плану.

Поточний контроль також проводиться у вигляді письмових модульних контрольних (самостійних) робіт здобувачів освіти 2 рази на семестр.

Перелік питань для підготовки до екзамена

1. Поняття бізнесу та підприємництва. Види та принципи підприємницької діяльності.
2. Поняття, сутність, характеристика та функції БП. Цілі та загальна методологія розробки бізнес-плану. Принципи розробки БП.
3. Підготовча стадія розробки БП. Економічний інструментарій БП.
4. Правове забезпечення бізнес-плану.
5. Стратегічне планування в підприємницькій діяльності.
6. Зовнішнє і внутрішнє середовище підприємництва. Оцінка впливу зовнішніх факторів на діяльність фірми.
7. Техніко-економічне обґрунтування підприємницької діяльності.
8. Пошук організаційної форми підприємницької діяльності.
9. Порядок створення, реєстрації та ліцензування діяльності нового підприємства.
10. Формування та використання підприємницького капіталу.
11. Планування підприємницької діяльності. Внутріфірмове планування.
12. Характеристика продукції (послуг) фірми в БП. Особливості розробки БП для нових і традиційних товарів. Визначення ринкової стратегії підприємства (матриця “продукт-ринок”).
13. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства. Види і функції конкуренції.
14. Фактори конкурентоспроможності фірми. Порівняльний аналіз конкурентів. Способи підвищення конкурентоспроможності.
15. Ціноутворення: види цін, порядок ціноутворення, методи формування ціни.
16. Стратегія ціноутворення в підприємницькій діяльності. Вибір стратегії ціноутворення.
17. Маркетинг в підприємницькій діяльності. Види і функції маркетингу. Інструменти маркетингу.
18. Дослідження і оцінка ринку: мета, завдання, послідовність і методи здійснення.
19. План маркетингу підприємства.
20. Діагностика маркетингу по основних показниках виробничо-господарської діяльності.
21. Вибір цільового сегмента ринку. Позичіонування товару.
22. Життєвий цикл товару і особливості збуту.
23. Поняття і роль реклами на ринку. Види і функції реклами.
24. Засоби реклами, пропаганда товарів і їх використання. Функції просування товару.
25. Організація збуту товарів (послуг).
26. Визначення позицій фірми. Розвиток фірми. Оцінка можливостей.
27. Оптимальний розмір фірми. Аналіз ресурсів і можливостей. Прогноз майбутнього.
28. Мета, завдання і послідовність розробки виробничого плану фірми.
29. Система управління в підприємницькій діяльності. Структура і функції управління фірмою.
30. Управління персоналом в підприємницькій діяльності.
31. Фінанси підприємства: планування, управління, аналіз.
32. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану підприємницької діяльності.
33. Аналіз підприємницької діяльності.
34. Підприємницький ризик: поняття, види, методи оцінки. Концепція управління ризиками.
35. Способи зменшення ризику. Страхування в підприємницькій діяльності.
36. Презентація БП: мета, зміст, форми проведення. Способи підвищення ефективності презентації БП. Резюме як засіб зацікавлення інвесторів.
37. Способи підвищення ефективності підприємницької діяльності.

38. Державне регулювання підприємницької діяльності. Законодавча база стосовно взаємовідносин держави і суб'єкта підприємництва.
39. Інвестиційна політика фірми.
40. Банкрутство суб'єктів підприємництва : сутність і державне регулювання.
41. Державна підтримка розвитку бізнесу в Україні.
42. Принципи і завдання діяльності підприємств. Взаємозв'язок цілей і задач фірми.
43. Одноосібна власність, товариства, корпорації як форми ведення підприємницької діяльності.
44. Розробка організаційного плану підприємства.
45. Оподаткування підприємницької діяльності.
46. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять.
47. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності.
48. Донори та способи взаємодії з ними. Класифікація донорів.
49. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу. Етичний кодекс фандрайзерів.
50. Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні.
51. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу. Історія та стан благодійності і фандрайзингу в розвинутих країнах.
52. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу. Основні відмінності між фандрайзинговою і PR-кампаніями.
53. Нормативно-правові основи фандрайзингу.
54. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки.
55. Інструменти фандрайзингу. Умови, які необхідно враховувати під час вибору конкретного інструменту.
56. Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. Загальні правила звернення в фонд.
57. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи.
58. Основні типи грантів. Переваги та недоліки грантів.
59. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними.
60. Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу.

VI. Рекомендована література та методичне забезпечення

Основна

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
2. Бортнік С.М. Бізнес-планування та фандрайзинг: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньої програми «Економіка підприємства» галузі знань – 07 управління та адміністрування. Луцьк: 2021. 160 с.
3. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV.
4. Должанський І.З, Загорна Т.О. Бізнес-план. Технологія розробки. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 384 с.
5. Комаровський О. В. Фандрайзинг у питаннях, відповідях та цитатах : навч. посіб. Луганськ, 2007. 54 с.
6. Куц С. Фандрайзинг АВС : посіб. для початківців. Київ : Центр філантропії, 2018. 92 с.

Додаткова література

7. Вассерман Н. Дилеми засновника бізнесу. Як попередити помилки й уникнути їх під час створення стартапу / пер.з англ. А.Клімової. Харків, 2017. 480с.
8. Наказ Фонду державного майна України. Положення про типовий бізнес-план : від 26.05.94. № 301.
9. Фандрайзинг : навч. посіб. Київ : Центральноукраїнський регіональний навчальний центр. Партнерство громад фундація «Україна-США» (USAID), 2017. 95 с.

10. Бортнік С. М. Бізнес-планування: методичні вказівки до виконання індивідуального науково-дослідного завдання для студентів освітнього ступеня магістр. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 60 с.

11. Бортнік С. М. Бізнес-планування : курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2018. 92 с.

12. Кравченко М.О., Бояринова К.О., Копішинська К.О. Управління ризиками : навчальний наочний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.

13. Макаренко Н.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування. Навчально-методичний посібник. Херсон : ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с.

14. Остервальдер О., Пінье І., Бернарда Г., Алан С. Розробляємо ціннісні пропозиції. Як створити продукти та послуги, яких хочуть клієнти/ пер. з англ. Р. Корнута. Київ: Наш формат, 2018. 324с.

Інтернет-ресурси

15. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

16. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

17. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

18. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>